

a 22 de les 38 comarques catalanes hi ha, com a mínim, un municipi on els resultats del PSUC superen el 15 % del cens, el que, en relació als votants es situa en xifres de l'ordre del 30 %. Aquests municipis són, sovint, els municipis més petits, menys poblats, de la comarca: és el cas del Ripollès, el Berguedà, el Priorat, etc. Amb poques excepcions, els resultats del PSUC a les capitals de comarca tendeixen a ser inferiors als que registra en els municipis menors.

La situació és tan més interessant en constatar l'existència de continuïtats geogràfiques molt definides, entre contextos de condicions socials molt diferents. Aquestes continuïtats es manifesten tant a nivell comarcal, com entre municipis d'una mateixa comarca (i, en algun cas, saltant per sobre dels límits comarcals).

La implantació en petits municipis, sovint molt aïllats, i l'existència de fenòmens de continuïtat física, fan pensar en la influència de processos de comunicació interpersonal, de xarxes de difusió molt locals. Però aquests fenòmens no es donen només en contextos geogràfics aïllats, relativament "impermeables" als processos polítics generals. Aquest seria, per exemple, el cas del Priorat, comarca en regressió, predominantment agrària, i sense cap centre urbà important. Aquí podria pensar-se que la influència d'unes poques persones pot, en aquest marc separat dels corrents polítics generals, explicar els resultats electorals del PSUC.

Ara bé, retrobem fenòmens similars (bons resultats electorals

comunistes en un grup de municipis petits i contigus d'una comarca en regressió) al Ripollès, on el PSUC té resultats més importants en una "cadena" de municipis d'aquestes característiques, però situats precisament al llarg dels principals eixos de comunicació que travessen la comarca (i que, per tant, no sembla puguin ser qualificats, al menys en termes relatius, com els municipis més aïllats, més desvinculats dels centres de la vida política).

El mateix podria dir-se a propòsit de les relacions entre zones d'establiment de la població immigrant i resultats electorals comunistes. Es cert que la immigració no té característiques uniformes: caldria distingir el seu impacte per zones, per sectors d'ocupació, etc.; caldria diferenciar en funció dels períodes d'arribada ... Però tot i així criden l'atenció les variacions en els resultats electorals del PSUC entre comarques on les dimensions quantitatives del fet migratori i les seves característiques qualitatives són poc diferenciades. Es pot prendre com a exemple les diferències existents entre l'Alt i el Baix Empordà, entre les quals les variacions socials i estructurals són tan escasses que són presentades sovint com una sola comarca.

En resum, la connexió entre vot comunista i contextos geogràfics específics, socialment definits, no ens aclareix suficientment sobre les bases socials del vot comunista. Caldrà, per tant, intentar examinar la relació entre els resultats e-

lectorals del PSUC i els paràmetres definidors de les seves característiques socials de manera individualitzada, prescindint del marc geogràfic en el qual es donen.

En canvi, sembla que pot haver-hi un lligam més intens entre els resultats electorals del PSUC i la seva presència com a partit en les diverses unitats geogràfiques, en forma d'organitzacions locals (municipals, comarcals) que agrupant els seus afiliats i canalitzant-ne l'activitat política, donarien al PSUC una certa influència social i electoral.

Però en el nivell descriptiu i qualitatiu en el qual ens hem mogut fins ara, hem pogut també trobar limitacions a la capacitat explicativa dels elements estrictament organitzatius del partit com a organització. Els municipis on el PSUC va guanyar les eleccions municipals (o aquells on els seus resultats electorals van millorar de manera més important entre les eleccions generals de març de 1979 i les eleccions locals) proporcionen un bon exemple: en tots aquests casos, el PSUC va registrar progressos notables en les eleccions municipals, respecte de la seva implantació local anterior. Però les eleccions autonòmiques de 1980 van registrar en aquests municipis tendències evolutives molt diferenciades: mentre en uns casos, el PSUC mantenia, a les eleccions de 1980, el gruix dels seus progressos en les eleccions municipals de 1979, en d'altres retrocedia (i sovint amb una exactitud extraordinària) als seus nivells de març de 1979.

Així, l'impacte sobre els resultats electorals del PSUC dels dos conjunts de variables que hem examinat (això és, els definidors de contextos socials i econòmics definits, i els indicadors de l'existència de presència organitzada i d'incidència institucional del PSUC) és, examinat al nivell geogràfic, insuficientment explicatiu, ja que les variacions en aquests conjunts no donen raó suficient de les variacions en els nivells del vot comunista, i heterogeni, ja que contextos comarcals de característiques similars registren grans variacions en els resultats electorals del PSUC i zones d'implantació electoral similar es caracteritzen de manera diferent a partir d'aquells conjunts d'indicadors.

Cal, per tant, examinar aquestes relacions de manera individualitzada, prescindint del marc contextual en què es donen: aquest serà l'objecte dels capítols tercer i quart, que examinen, respectivament, les bases socials del vot comunista, i les relacions entre l'organització de partit del PSUC i els seus resultats electorals.

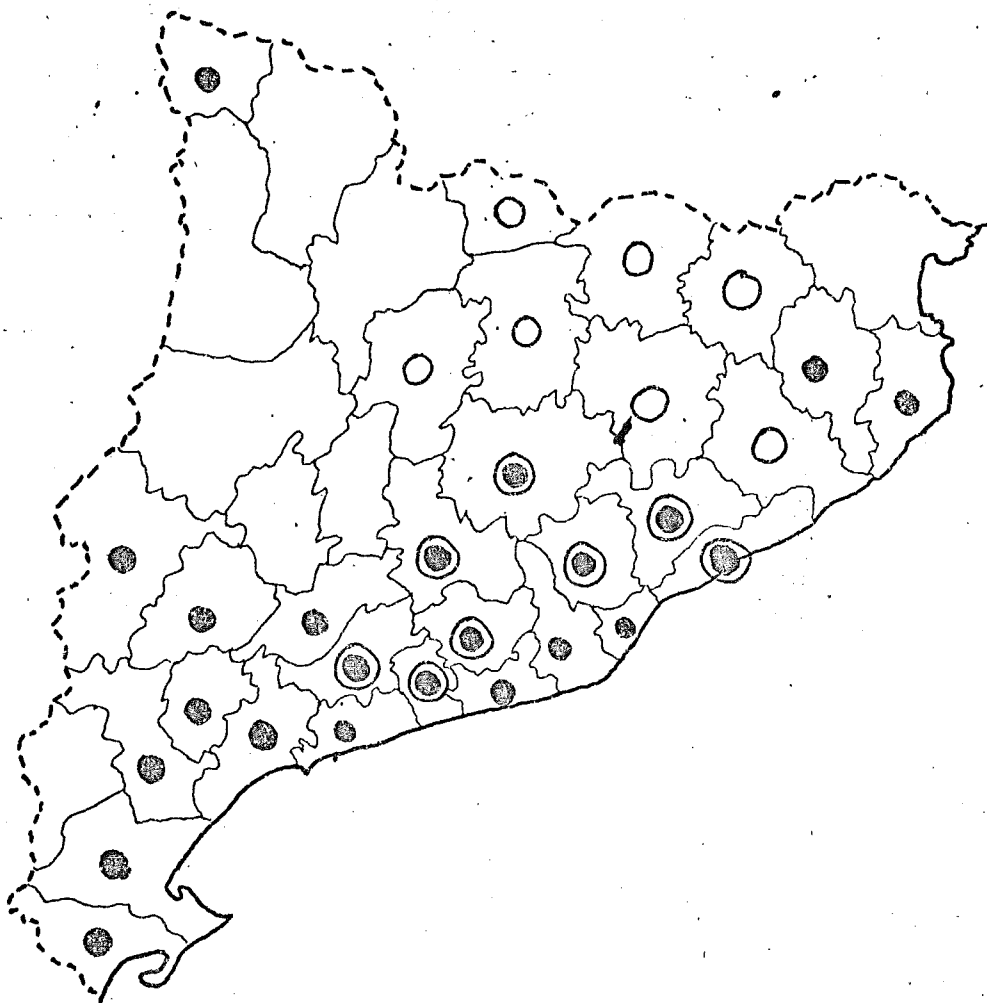
La situació és, finalment, poc més esclaridora si examinem les relacions entre la implantació del PSUC i les grans estructures territorials del comportament electoral a Catalunya. En efecte, un examen de l'evolució dels resultats de les diverses forces polítiques a Catalunya i de les seves variacions territorials fa pensar, en línies generals, en l'existència de dues grans línies divisòries del territori:

- un eix "horizontal", que aniria aproximadament de la ciutat de Lleida a la de Girona, i que distingiria entre un nord - nord-oest de gran predomini de les forces moderades (CC-UCD, CiU) i un sud - sud-est, on l'esquerra comunista i socialista obtè els seus millors resultats.

Aquesta línia és més clarament visible a partir dels resultats electorals de 1980, que, presentant el punt més baix d'implantació de PSC i PSUC, permet veure'n millor l'estructura. De fet, només dues comarques (la Vall d'Aran i la Terra Alta) constitueixen, cadascuna en el seu camp, una excepció.

- un eix "vertical", que aniria de la Cerdanya a l'Alt Camp, permetria, en canvi, distingir, en base als resultats de les eleccions generals de 1979, entre zones de predomini de CiU sobre CC-UCD (a la meitat oriental del territori) i zones de predomini centrista (a la meitat occidental). Es, per tant, una divisòria que distingeix, a l'interior de les forces conservadores, entre la Catalunya més nacionalista i la Catalunya centrista. Es notable que les comarques on a les eleccions de 1980 CC-UCD va resistir millor, en termes comparatius, l'onada electoral de CiU, es situin totes en l'extrem sud-occidental de Catalunya.

Si es compara el mapa nº 1, que presenta aquestes estructures territorials, amb la implantació electoral del PSUC (que hem presentat en els mapes nº 3, nº 4 i nº 5 del capítol primer), pot veure's que els resultats electorals del PSUC no--

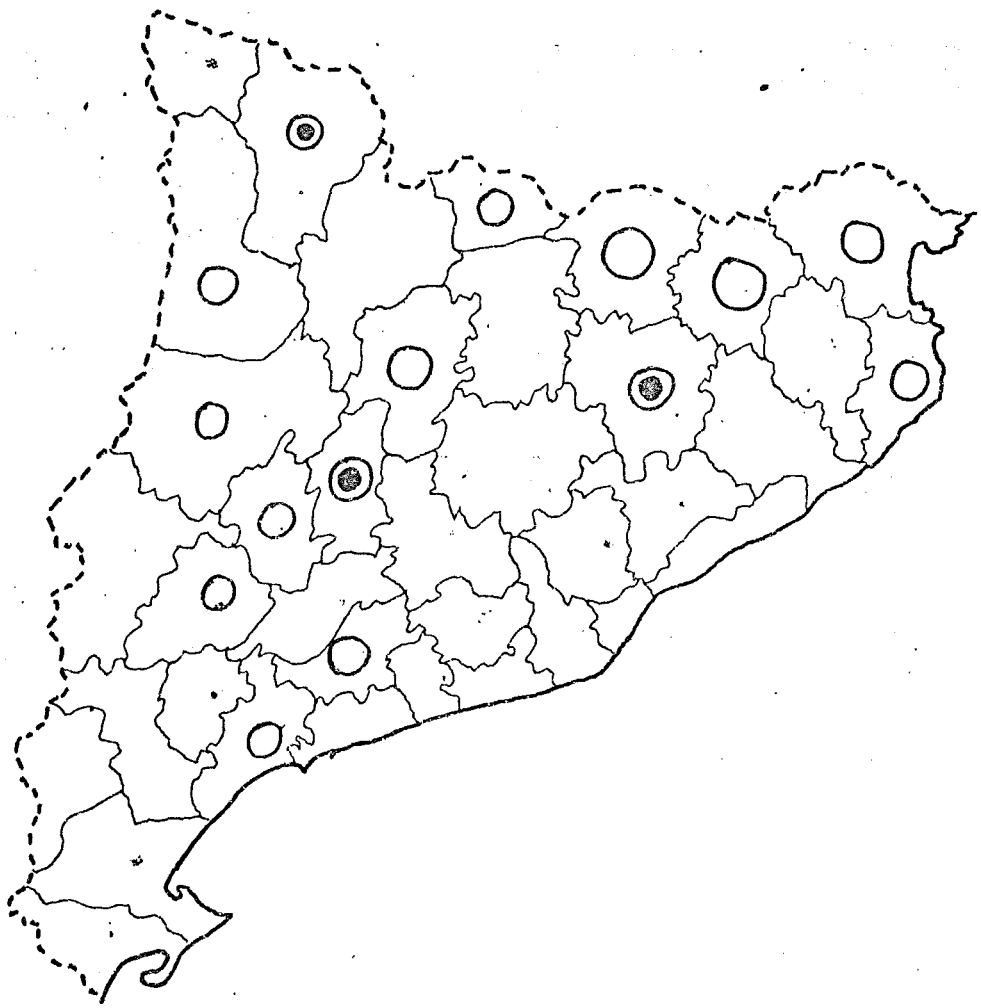
MAPA Nº 1 : Estructures territorials del vot.

- : Comarques on el resultat conjunt de PSC i PSUC el 1980 supera el 30 % dels vots.
- : Comarques on CiU supera electoralment CC-UCD el 1979.

més queden ben estructurats per la primera d'aquestes contraposicions, la que distingeix entre un "nord", amb feble implantació de les forces d'esquerra, i un "sud", on aquestes són, fins i tot, majoritàries (el que es deu a la forta homogeneïtat territorial dels resultats electorals socialistes), però en canvi no per l'eix "vertical", ja que els millors resultats del PSUC es situen a les dues bandes de la línia. La situació, pel que fa a la relació de forces entre el PSUC i altres forces polítiques, presenta també imatges diversificades.

D'una banda, l'equilibri de forces entre socialistes i comunistes no ofereix, en una perspectiva geogràfica, un perfil definit. Només a quatre comarques (Vallès Occidental, Baix Llobregat, Conca de Barberà i Ribera d'Ebre) el PSUC superava el PSC a les eleccions de 1980, i les heterogeneïtats d'aquestes quatre comarques són prou visibles com per intentar trobar-hi algun factor comú. Fins i tot tenint en compte les altres tres comarques on, el 1977, es donava aquest predomini de socialistes sobre comunistes (Berguedà, Garrigues i Noguera, a més del Vallès Occidental), resulta encara més clara l'absència de factors que, al nivell geogràfic, donguin raó d'una manera satisfactòriament general de la relació de forces entre PSC i PSUC.

La situació és relativament més clara si es compara la implantació electoral comunista amb la d'ERC, que constitueix el seu competidor més directe en un important nombre de casos.

MAPA Nº 2: Vot d'ERC i vot del conjunt de l'esquerra, 1980.

: comarques on ERC supera electoralment el PSUC.

: comarques on ERC és el primer partit de l'esquerra.

A les eleccions de 1980, ERC superava electoralment el PSUC a 15 de les 38 comarques catalanes, comarques que tendien a situar-se (encara que amb algunes excepcions, en les comarques del nord de Tarragona) en la meitat nord del territori, és a dir, en les zones de predomini conjunt de CC-UCD i CiU. Així, ERC tendeix a superar el PSUC (i, en alguns casos -Ososna, Pallars Sobirà, Segarra- a ser el primer partit de l'esquerra) allà on socialistes i comunistes fan els seus resultats més baixos. (vegeu el mapa nº 2).

En síntesi, el mosaic de situacions locals (que aquí no hem intentat, naturalment, resumir) mostra tal grau de diversitat, pel que fa als resultats electorals comunistes, i tal grau d'heterogeneïtat entre les característiques contextuals de les zones on aquests són més importants, que l'aproximació geogràfica es revela insuficient.

Capítol tercer:

LES BASES SOCIALS DE L'ELECTORAT DEL PSUC

L'anàlisi geogràfica realitzada fins ara ens ha mostrat com en les diverses zones del territori el vot al PSUC va lligat a determinades característiques socials, econòmiques o d'altres tipus, i com aquest electorat segueix dinàmiques no sempre homogènies.

L'objecte d'aquest capítol serà l'anàlisi d'aquestes propietats de l'electorat del PSUC, prescindint ara del marc geogràfic en què es donen. La primera secció està dedicada a l'estudi dels atributs individuals dels votants comunistes a Catalunya, mesurats tant al nivell individual com agregat.

Però, encara que un grup de l'electorat estigui constituït per un conjunt de persones que prenen decisions individuals coincidents (el vot a un determinat partit), aquest grup té propietats col·lectives que no són només la suma o el promig de les característiques individuals dels seus membres. Així, la segona secció es dedicarà a l'examen d'algunes d'aquestes propietats col·lectives.

I

Les caracteristiques individuals

a.- Sexe.

Un dels elements comuns de la gran majoria dels partits comunis-
tes és la composició, primordialment masculina, del seu electo-
rat (1). Dos factors juguen cumulativament perquè les coses si-
guin així: la concentració de la gran majoria de les dones en/
posicions ideològiques de centre i dreta (el que pot considerar-
se alhora com un residu del passat social i som un subproducte/
de la divisió sexual del treball social) i el caràcter minorita-
ri de molts dels partits comunistes.

Cal dir, en aquest sentit, que el caràcter predominantment mas-
culí no és una característica exclusiva d'aquests partits, sinó
de tots els partits i moviments relativament minoritaris, que -
acostumen a tenir una base social més activa, més políticament/
conscient i més movilitzada, elements tots ells que, en socie-
tats com la nostra, són més "masculins" que "femenins" (2).

En aquest terreny, el pas de la condició de partit minoritati a
la de "partit-opció de govern" no és només un canvi quantitatiu,
sinó també qualitatiu, ja que aquest pas només pot ser la conse-
qüència de la conquesta de grups socials nous i, per tant, de -
l'aproximació de l'estructura social de la pròpia base social a
la del conjunt de l'electorat. L'evolució de la base social del
PCI en els últims quinze anys constitueix un bon exemple d'a---
quest tipus de procés (3).

El conjunt del comunisme espanyol il.lustra bé aquestes conside-
racions generals. En base a diverses fonts (4), pot afirmar-se
que entre els dos terços i els tres quarts dels votants comunis-
tes en el conjunt d'Espanya són homes, mentre que en el conjunt
de l'electorat espanyol la distribució per sexes és, clàssica--

ment, 48.5% d'homes i 51.5% de dones. Els votants comunistes són, no solament aclaparadorament masculins, sinó, a més, el grup que en la seva composició més s'allunya de la distribució general de l'electorat.

Aquestes característiques apareixen considerablement esmorteïdes en el cas del PSUC, com mostra el quadre núm. 1.

Quadre núm. 1.- Estructura per sexes de l'electorat dels quatre primers partits de Catalunya, 1979, en % (5).

	<u>PSUC</u>	<u>CiU</u>	<u>PSC</u>	<u>CC-UCD</u>	<u>Total mostra</u>
Homes	61.4	58.5	48.6	43.1	49.3
Dones	38.6	41.5	51.4	56.9	50.7

Com es desprèn del quadre núm. 1, el PSUC segueix sent el partit que més s'allunya del perfil del conjunt de la població de Catalunya, però la distància és menor que en el cas del PCE. Així, el PSUC ofereix un perfil veí al de Convergència i Unió, mentre, per l'altre extrem, el partit més "femení" és CC-UCD, quedant el PSC en una situació pràcticament idèntica a la de l'electorat en el seu conjunt.

Sabent ara que l'electorat del PSUC es compon, en gros, de dues cinquenes parts de dones i tres cinquenes parts d'homes, podem tornar enrera un moment, i reveure les dades sobre el PCE; aquestes, efectivament, inclouen el PSUC: ara podem intentar veure/quina és la composició del PCE estricte, esclòs el PSUC. Com en les enquestes d'àmbit general espanyol que hem utilitzat els votants del PSUC constitueixen molt exactament la tercera part del total de votants comunistes, es pot estimar que possiblement -- fins a un 80% dels votants del PCE a la resta d'Espanya siguin/ homes, mentre només el 20%, o potser quelcom més, estigui for-

mat per dones. El contrast, doncs, entre el PSUC és considera
blement viu.

b.- Edat.-

La importància de la distribució per edats de l'electorat d'un partit va més enllà de les generalitzacions habituals. És cert que pot dir-se que, en general, els joves són simultàniament - més esquerrans i menys participatius que altres grups d'edat - (6), o que els grups d'edat més avançada tendeixen a ser més - conservadors que la mitjana (sent també certa la recíproca: -- els conservadors viuen més anys (7), i que, per tant, la piràmide d'edats d'un partit pot donar alguna informació, marginal però rellevant, sobre les actituds polítiques dels seus mem--- bres.

Però més enllà d'aquestes consideracions genèriques, la distribució per edats del sèquit d'un partit permet aproximar-se d'una manera pertinent a certs aspectes centrals d'aquesta realitat -- col.lectiva.

En primer lloc (i sota una clàusula "caeteris paribus"), permet formular hipòtesis sobre el desenvolupament futur del corresponent partit. En determinades condicions, el nostre inexorable/destí individual pot esdevenir col.lectiu: cal només imaginar, termes comparatius, l'evolució que poden experimentar els partits els votants dels quals tinguin tots més de 65 anys, i uns/altres que estiguin composts exclusivament per electors de -- menys de 25 anys. En el primer cas, sense una reorientació política que li permeti penetrar en sectors més joves, ens trobem amb un partit que va cap a la seva desaparició. El segon, en -- canvi, si no experimenta processos de crisi, té una base que li

permet un llarg esdevenidor.

L'edat, a més, (i gairebé per definició) és una variable perpetuament canviat. Un determinat grup d'edat no és només un conjunt de persones que en un cert moment tenen la mateixa edat, sinó que, a més, tenen una història més o menys compartida, han estat sotmesos a estímuls i processos de socialització similars, etc. En un cert sentit, es pot dir que una distribució per grups d'edat no és més que la projecció, la instantània, de llargs processos socio-històrics a través dels quals certes opcions polítiques han connectat, de forma més o menys estable, amb determinats grups socials. En altres paraules, la distribució per edats de l'electorat d'un partit pot ser molt més que una simple assignació cronològica.

Pel que fa al conjunt PCE-PSUC, diverses estimacions concorden en atribuir-li una distribució bimodal, amb un màxim en els grups més joves i un altre en els grups d'edat més avançada. A tall d'exemple, una enquesta del C.I.S. (8) oferiria els resultats que presenta el quadre núm. 2:

Quadre núm. 2.- Distribució per grups d'edat dels votants PCE-PSUC de 1977, i del total de l'electorat. (en %)

	<u>Votants PCE-PSUC</u>	<u>Total mostra</u>
Fins a 25 anys	30.6	18
De 26 a 35 anys	23.5	19
De 36 a 45 anys	14.3	19
De 46 a 60 anys	24.5	26
Més de 60 anys	7.1	18

Les imatges que dona el quadre núm. 2 és molt precisa, i concorda amb els resultats d'altres enquestes (9): es tracta d'un electorat fonamentalment jove, gairebé la meitat del qual està

situada per sota dels 35 anys. En canvi, el grup d'edat madura és un grup subrepresentat, ja que n'agrupa aproximadament la quarta part, mentre en el conjunt de la població les persones/entre 35 i 54 anys representen un 40% del total. Finalment, el grup de persones de més de 55 anys, tot i estat subrepresentat/ respecte del conjunt de la població, és el segon grup d'edat -- més nombrós dins l'electorat comunista.

Aquesta distribució no sembla ser casual. D'una banda, les generacions més joves, és a dir, les que estaven en un moment de màxima receptivitat política en el període de la descomposició del franquisme i el creixement de l'oposició democràtica; d'altra banda, el grup d'edat més avançada, les generacions que -- van viure la guerra civil i, ens atreviríem a suggerir, la van perdre. Entre uns i altres, importants clarianes (10).

Quina és la situació del PSUC? La resposta no és senzilla, perquè l'única enquesta que hem pogut utilitzar (11) no presenta categories exactament idèntiques a les que eren disponibles en el cas del PCE. La distribució en grups d'edat de l'electorat del PSUC, que s'ha de comparar a la que presenta pel PCE el quadre núm. 2, és la que presenta el quadre núm. 3.

Quadre núm. 3. - Distribució per grups d'edat de l'electorat del

PSUC (en %).		
De 20 a 25 anys		15
De 30 a 35 anys	<u>%</u>	15
Menys de 22 anys	13.7	20
De 22 a 25 anys	9.0	
De 26 a 35 anys	31.9	
De 36 a 45 anys	18.9	
De 46 a 55 anys	11.0	
Més de 55 anys	15.5	

Malgrat que els grups d'edat no són estrictament idèntics (tot i tractar-se de dues enquestes realitzades per la mateixa institució), alguns aspectes són visibles si comparem aquest quadre amb l'anterior.

Si tant el PSUC com el PCE tenen el gruix del seu electorat en els grups d'edat inferiors als 36 anys (54.6% i 54.1%, respectivament), el sector més jove, de menys de 26 anys, és molt més important pel PCE (30.6%) que pel PSUC (22.7%). Pel que fa als altres grups d'edat, la situació és inversa: el grup de 36 a 45 anys és el 18.9% dels votants pel PSUC, per 14.3% dels del PCE. Finalment, en els grups de més edat la comparació és difícil, a causa de la no homogeneïtat dels reagrupaments, però és bastant clar que el grup de més edat té més importància en el PSUC que en el PCE, mentre el grup immediatament inferior té un pes major en el PCE que en el PSUC; les persones entre 46 i 60 anys representen la quarta part dels votants del PCE, mentre el grup entre 46 i 55 representa només la novena part dels votants del PSUC (i una diferència de cinc anys en el reagrupament no pot explicar, per ella mateixa, aquesta diferència). Aquests trets s'especifiquen bastant més si en lloc de comparar aquestes distribucions entre elles, les comparem a les distribucions d'edat de les corresponents poblacions (quadre núm. 4).

Quadre núm. 4.- Diferències entre les distribucions per grups d'edat dels votants del PCE i del PSUC i les corresponents poblacions (en %).

	<u>%PSUC - %població</u>		<u>%PCE - %població</u>
Fins 25 anys	+ 12	Fins 25 anys	+ 12.6
26 a 35 anys	+ 10.5	26 a 35 anys	+ 4.5
36 a 45 anys	+ 0.5	36 a 45 anys	- 4.7
46 a 55 anys	- 9.9	46 a 60 anys	- 1.5
Més de 55 anys	- 13.1	Més de 60	- 10.9

Les distàncies entre els votants comunistes i la població van en el mateix sentit només en els dos grups extrems: tant en el PCE com en el PSUC es dóna una sobrerepresentació del grup més jove i una subrepresentació del grup de més edat. En canvi, en els tres grups intermitjos, la situació és diferent: - el grup dels "no tant joves", de 26 a 35 anys, és molt més important pel PSUC que pel PCE.

- el grup de 36 a 45 anys té en el PSUC un pes similar al que té en el conjunt de la població, mentre en el PCE la diferència és negativa.

- finalment, el penúltim grup (el que va dels 46 anys fins al límit del grup definit com més "vell") està francament subrepresentat en el PSUC, mentre en el PCE té una importància bastant similar a la del conjunt de la població.

Aquestes diferències poden resumir-se a través d'una estimació hipotètica de la composició de l'electorat del PCE fent abstracció de la contribució del PSUC (ja que fins ara les dades/presentades pel PCE feien referència al conjunt PCE-PSUC): el quadre núm. 5 presenta els resultats d'aquesta estimació.

Quadre núm. 5.- Distribució per grups d'edat dels votants comunistes a Catalunya i a la resta d'Espanya (en %).

	<u>Votants PSUC</u>	<u>Votants PCE (no inclou PSUC)</u>
Fins 25 anys	22.7	34.5
26 a 35 anys	31.9	19.3
36 a 45 anys	18.9	12.0
Més de 45 anys	26.5	34.2

Malgrat la pèrdua de precisió derivada del fet que ens hem vist obligats a reagrupar els últims grups d'edat en un sol ("majors

de 45 anys"), el quadre núm. 5 dóna una imatge molt clara: és exclusivament l'electorat del PCE el que té una distribució - en forma d' "U", mentre el perfil que presenta el PSUC és bastant diferent (predomini del grup dels "no tant joves", relatiu equilibri entre els altres tres grups).

Què suggereixen, en definitiva, aquestes piràmides d'edat? En primer lloc, per les seves distàncies respecte del perfil del conjunt de les respectives poblacions, creiem que es pot dir/ que els factors socials i històrics que expliquen la distribució per grups d'edat de la base del PCE expliquen també la del PSUC, amb diferències en bona part derivades del fet que aquells factors tenen, a Catalunya, una importància i una periodització no coincidents amb les de la resta d'Espanya. Dos elements semblen tenir una especial importància en aquest sentit.

En primer lloc, un factor només aparentment mecànic: les majors dimensions del vot comunista a Catalunya que a la resta d'Espanya impedeixen que l'electorat del PSUC tingui un perfil dràsticament diferenciat que el del conjunt de la població; o, en altres paraules, fan possible que el PCE tingui una distribució - més semblant a la dels partits minoritaris.

En segon lloc, el grup d'edat majoritari dins cada electorat no és el mateix: en el PCE podria ser discutible si el grup més -- nombrós és el dels menors de 25 anys o el dels majors de 45, però és clar que en el PSUC no ho és ni un ni altre, sinó el grup comprès entre els 26 i els 35 anys. I no pot deixar d'haver-hi/ una relació entre el predomini d'aquest grup dins dels votants/ del PSUC, i el fet que l'activitat política clandestina de signe democràtic prengué a Catalunya, potser des de l'any 1970 --

(és a dir, en una època on les persones d'aquest grup d'edat - estaven en el seu període de màxima sensibilitat política), -- una volada superior a la de la resta d'Espanya.

c.- Nivell d'estudis.

L'expansió dels sistemes educatius del nostre país és encara - massa recent com per haver modificat essencialment un panorama en el qual la gran majoria de la població no ha superat l'ensenyament primari. Així, a finals dels anys setanta, més del 70% de la població espanyola (i prop del 75% de la població de Catalunya) tenia un nivell educatiu formal igual o inferior a -- l'ensenyament primari.

En aquest marc, les diferències entre les clienteleles de les diverses forces polítiques no poden ser massa importants, i només poden constatar-se variacions marginals, en un o altre sentit./ Així, per exemple, una enquesta (12) trobava que la situació de les quatre principals forces polítiques en el pla general espanyol era la que presenta el quadre núm. 6.

Quadre núm. 6.- Nivell d'estudis de l'electorat de les quatre - primeres forces polítiques en el conjunt d'Espa
nya (en %).

	<u>AP</u>	<u>UCD</u>	<u>PSOE</u>	<u>PCE</u>	<u>Total mostra</u>
Menys de primaris	30	40	36	33	39
Primaris	35	38	38	29	34
Batxillerat	17	15	18	23	17
Grau mig	9	4	5	6	5
Universitaris	9	3	3	9	5

Només superficialment pot sorprendre el caracter relativament - "il.lustrat" de l'electorat comunista, o el seu aspecte menys "popular" que el de la UCD o del PSOE. És un lloc comú (13) ob-

servar que les opcions minoritàries, potser per requerir per part dels seus votants un càlcul polític més complicat, presenten sovint una imatge més culta que la mitjana. D'altra banda, el simple fet de ser una opció majoritària implica que la corresponent força política hagi penetrat en un grau considerablement uniforme tots els grups socials, el que tendencialment produeix una aproximació del seu perfil al del conjunt de l'electorat: vegeu, en el quadre núm. 6, la situació de la UCD o del PSOE respecte de la mitjana.

El que pot, en canvi, cridar l'atenció és el perfil que presenta el PSUC, i que recull el quadre núm. 7 (a fi i efecte de tenir en compte que la situació general a Catalunya és diferent/a la del conjunt d'Espanya, presentem també la distribució corresponent al conjunt de la població de Catalunya).

Quadre núm. 7.- Distribució per nivells educatius dels votants del PSUC i de l'electorat català (en %).

	<u>Votants PSUC</u>	<u>Electorat de Catalunya</u>
Menys de primaris	23.7	29.7
Primaris	30.4	44.5
Batxillerat	37	19.2
Grau mig	6.3	3.9
Universitaris	2.6	2.7

La imatge és considerablement complicada. En primer lloc, l'electorat comunista a Catalunya incorpora una proporció de persones amb estudis universitaris molt menor que en el conjunt d'Espanya, mentre la subrepresentació dels sectors per sota del nivell de "batxiller" és molt similar. On es fa la diferència/entre un i altre partit és en el nivell "batxillerat", que agrupant menys de la quarta part dels votants del PCE, representa -

quasi dues cinquenes parts dels del PSUC (mentre en les poblacions corresponents, aquest grup representa, respectivament, - el 17.3% i el 19.2%).

En altres paraules, el PSUC ofereix una imatge més "intermèdia", el que no vol dir més propera a la població, sinó al contrari, més allunyada. La diferència es fa més nítida, si estímem -per - càlcul- el perfil que oferiria el PCE sense el PSUC (quadre núm. 8).

Quadre núm. 8.- Distribució dels votants del PSUC i del PCE per nivells d'instrucció (en %).

	<u>Votants PSUC</u>	<u>Votants PCE</u>
Menys primaris	23.7	37.6
Primaris	30.4	28.3
Batxillerat	37.0	16.0
Grau mig	6.3	5.8
Universitaris	2.6	12.1

La diferència entre tots dos electorats es fa ara molt visible.

L'electorat comunista a Catalunya esta més concentrat en els nivells educatius mitjos-baixos, ja que "estudis primaris" i batxillerat" representen, conjuntament, el 67.4% dels votants del/ PSUC, davant de només el 44.3% en el cas del PCE. Els nivells - que tenen, en canvi, una importància clarament més gran en l'electorat del PCE que en el del PSUC són el de menor instrucció i -- (el que a primera vista podria sembla sorprenent) el dels titulats universitaris.

Com poden interpretar-se aquests resultats? Al nostre entendre, la clau és que, en relació al conjunt de la població, el PSUC - és, com el PCE, un partit relativament "il.lustrat", pero en un sentit diferent: aquesta "il.lustració" no es deu al pes que hi

tenen els universitaris o els tècnics de grau mig, sinó al fet que el gruix de la seva base social té un nivell educatiu superior al mínim. En altres paraules, que en el cas del PSUC el caràcter "il.lustrat" no és un afer d'una minoria, sinó que respon (encara que en nivells lògicament inferiors) a un procés de promoció cultural de masses, lligat sens dubte a les característiques socials i econòmiques de Catalunya, on les exigències tècnico-educatives en el procés productiu són més altes.

El PCE ofereix, en canvi, una imatge interessantment "dual". D'una banda, el pes que tenen els titulats universitaris entre els seus votants és, en termes relatius, exageradament important, implicant elements típicament propis dels partits minoritaris; però alhora els sectors sense una instrucció formal representen el grup més nombrós dins del seu electorat. El predomini d'aquests dos grups, i la correlativa feblesa dels grups/intermitjos, constitueixen un bon indicador de la distància -- existent entre la base social del PCE i els sectors que la dinàmica social tendeix a potenciar.

d.- Composició socio-professional.

Diversos estudis (14) coincideixen en assenyalar, com a característiques del conjunt de l'electorat comunista espanyol, les següents notes:

- tot i ser el grup de l'electorat amb un pes més baix de persones no actives, aquestes representen entorn del 40% del total (davant d'un 53 a 54% en el conjunt del cos electoral).
- d'entre els actius, el grup més important esta format pels treballadors industrials, que representen entorn del 30% dels votants comunistes, i més del 50% si ens limitem a les persones actives.
- els altres grups que en l'electorat comunista tenen més pes que en el conjunt de la població són els obrers agrícoles (6.5% davant del 3.4% en el total de la població), i els artesans i treballadors autònoms, als que pertanyen el 9% dels electors comunistes (davant del 7%, aproximadament, en el conjunt de la població).
- finalment, els grups que tenen en l'electorat comunista una presència inferior a la que tenen en la població són els assalariats no manuals, els petits propietaris agraris i els dirigents (empresaris, directius, professions lliberals).

El resultat d'aquesta composició és, raonant ara sobre el divers grau de penetració en cada un dels sectors socials mencionats, que el vot comunista és més nombrós entre els obrers industrials qualificats i els obrers agrícoles (entre el 15% i el 20% de cada grup); que, a continuació, els grups amb major propensió al vot comunista són els obrers industrials no qualificats i els artesans i treballadors autònoms (del 12% al 13%),

situant-se en els altres grups socials per sota de la seva mitjana general, amb un valor mínim entre els petits propietaris/agraris (entorn del 3%).

El quadre núm. 9 presenta una de les estimacions que s'han fet (15) sobre la composició socio-professional dels votants comunistes espanyols.

Quadre núm. 9.- Composició socio-professional del vot comunista, del conjunt de la població, i penetració del vot comunista en cada grup (en %).

	<u>Pes del grup en el vot comunista</u>	<u>Pes del grup en la mostra</u>	<u>Pes del vot comunista en el grup</u>
No actius	40.7	52.8	7.7
Obrers indústria qualificats	24.4	14.8	16.5
Obrers indústria no qualificats	6.8	5.2	13.1
Obrers agrícoles	6.5	3.4	19.0
Empleats, funcionaris prof. lliberals	11.1	12.7	8.6
Petits propietaris agrícoles	0.8	2.5	3.1
Treballadors independents	8.8	7.1	12.2
Directius, empresaris	0.8	1.5	5.4
(n=)	(307)	(3077)	

En relació a aquest perfil dels votants comunistes en el conjunt d'Espanya, quina imatge ofereixen els votants del PSUC?

La resposta no és senzilla, ja que les diverses fonts que hem utilitzat (treballs ja publicats, o explotacions secundàries/

d'enquestes anteriors) empren categories que, a més de ser més o menys satisfactòries (vegèu, per exemple, en el quadre núm. 9 la complexa categoria integrada per "empleats, funcionaris i professions lliberals"), varien d'una a d'altra font. Aquest problema (que es presenta sistemàticament sempre que cal tractar la variable "categoria socio-professional") ens ha conduït a utilitzar enquestes realitzades per un mateix organisme, el que garanteix que, com a mínim, els noms de les categories siguin els mateixos (el que no vol dir que els criteris de recollida de la informació i la codificació siguin forçosament idèntics). I com l'única enquesta disponible per Catalunya procedeix del C.I.S., hem utilitzat, pel conjunt d'Espanya, dades procedents també del C.I.S. (16). El procediment es justifica per l'estabilitat de les dades referents al PCE entre aquesta i altres fonts disponibles.

Sota aquesta reserva examinarem, doncs, la situació del PSUC. En primer lloc, pel que fa a la qüestió del grau d'activitat dels seus votants, el PSUC ofereix una imatge similar a la que ja hem vist, sent econòmicament actius el 61% dels seus votants, el que fa, també, el partit més "actiu" en relació a la mitjana de Catalunya.

Com es distribueixen, en segon lloc, aquests actius? La comparació no pot fer-se només partit a partit, ja que subsisteixen importants diferències entre l'estructura socio-econòmica (i, per tant, ocupacional) catalana i la del conjunt d'Espanya. El quadre núm. 10 presenta, així, la distribució per grups socio-professionals dels votants i del conjunt de la població activa. (17)

Quadre núm. 10.- Distribució per grups socio-professionals dels votants comunistes i del conjunt de la població, Catalunya i conjunt d'Espanya (en %).

	<u>CATALUNYA</u>		<u>CONJUNT D'ESPANYA</u>	
	<u>Votants</u> <u>PSUC</u>	<u>Total</u> <u>Població</u>	<u>Votants</u> <u>PCE-PSUC</u>	<u>Total</u> <u>Població</u>
Empresaris, directius, professions lliberals	1.5	7.7	2.2	8.2
Petits empresaris, autònoms, pagesos	9.7	11.8	9.3	19.0
Obrers agrícoles	---	1.3	9.6	8.7
Obrers indústria	60.8	47.1	38.6	35.9
Capatassos	0.7	2.1	4.3	0.7
Assalariats serveis	22.9	23.6	29.9	21.1
Tècnics	4.4	6.4	5.8	6.4

Raonem en dues etapes; comparant, en primer lloc, els perfils - que ofereixen les dues columnes "partit", hom pot observar que els assalariats d'indústria són desproporcionadament més importants pel vot comunista a Catalunya que en el conjunt d'Espanya (60.8% i 38.6%, respectivament) el que, com veurem a continuació, no s'explica només pel major caràcter industrial de Catalunya; només un altre grup té en el PSUC més importància que en el conjunt comunista espanyol: és el sector de la petita propietat, del petit comerç. Encara que la diferència és tant escassa que queda compresa dins dels marges de significació de la mostra, quan la projectem sobre el conjunt de la població una altra dimensió (vegeu, més avall, el quadre núm. 11).

Tots els altres grups tenen una importància superior pel conjunt de l'electorat comunista que pel PSUC. Pot considerar-se normal el desequilibri pel que fa als assalariats agrícoles, grup gairebé inexistent a Catalunya. La diferència és baixa - pel que fa als tècnics i a "empresaris, directius i professions lliberals" i és, finalment, important, en relació a capatassos/ i assalariats dels serveis.

Limitant-nos, doncs, a les dades examinades fins ara, el PSUC/ apareix com un partit essencialment obrer, en major mesura que l'electorat comunista en el conjunt d'Espanya (és probable que si consideréssim el PCE en sentit estricte, sense incloure les dades corresponents al PSUC, el grup d'assalariats d'indústria deixés de ser el més nombrós); en el conjunt comunista espanyol, en canvi, capatassos, tècnics i "colls blancs" tenen un més important que en el PSUC i, si agreguéssim les tres categories, - un pes més important que els dels propis assalariats d'indústria a l'interior del conjunt PCE-PSUC.

Ara bé, aquestes notes han de ponderar-se per les diferents estructures ocupacionals de Catalunya i del conjunt d'Espanya.

L'instrument més adequat per aquesta ponderació seria la determinació del grau de penetració electoral dels partits considerats/ en cada grup social, però aquesta comparació terme a terme no és possible, per l'absència de dades completament homogènies referides al PCE i al PSUC. Més avall presentarem les dades d'aquest tipus referents al PSUC; el quadre núm. 11 presenta la diferència entre el pes de cada grup social en l'electorat de cada partit i en el conjunt de la població.

Quadre núm. 11.- Diferència entre la composició de l'electorat comunista i la de la població, Catalunya i -- conjunt d'Espanya (en %).

	<u>CATALUNYA</u>	<u>CONJUNT D'ESPANYA</u>
	<u>% vot comunista-</u>	<u>% vot comunista-</u>
	<u>- % població</u>	<u>- % població</u>
Empresaris, directius, professions lliberals	- 6.2	- 6.0
Petits empresaris, autònoms, pagesos	- 2.1	- 9.7
Obrers agrícoles	- 1.3	+ 0.9
Obrers indústria	+13.7	+ 2.7
Capatassos	- 1.4	+ 3.6
Assalariats dels serveis	- 0.7	+ 8.8
Tècnics	- 2.0	- 0.6

Les diferències són ara molt visibles. Mentre en el conjunt -- d'Espanya és dona una sobrerepresentació dels assalariats del/ sector terciari, capatassos i -en menor mesura- dels assalariats industrials, aquests últims són (i en major mesura) l'únic grup sobrerepresentat en el PSUC. És interessant observar que, men-- tre "white collars" i "aristocràcia obrera" porten, en l'electo rat del PSUC, un signe negatiu (contra un signe positiu en el - PCE), el grup dels petits propietaris esta subrepresentat en el PSUC, però en mesura molt escassa (- 2.1%) i, en tot cas, menys que en el PCE (-9.7%).

Això fa que l' "èxit" electoral del PSUC dins de cada un dels - grups socials considerats sigui el que presenta el quadre núm. 12 (no podent disposar de dades similars pel conjunt del PCE,

vegeu, malgrat la diferent classificació, la tercera columna - del quadre núm. 9).

Quadre núm. 12.- Pes del vot comunista dins cada un dels grups socio-professionals (% sobre el total del grup).

	<u>% votants PSUC</u>
- <u>Inactius</u> :	10.5
- <u>Actius</u> :	
Empresaris, directius, professions lliberals	3.5
Petits empresaris, autò- noms, pagesos	14.8
Obrers industrials	23.3
Capatassos	6.0
Assalariats serveis	17.6
Tècnics	12.4
- <u>Conjunt</u>	14.4

Els grups socio-professionals entre els que la influència electoral del PSUC és superior a la seva mitjana de conjunt són, -- com es pot veure, els assalariats d'indústria (prop d'una quarta part dels quals votaven comunista el 1977) i els assalariats dels serveis.

En segon lloc, el PSUC té una penetració pràcticament igual a -- la seva mitjana general en dos altres sectors: el de la "petita propietat" i el dels tècnics.

Finalment, la influència del PSUC és molt menor entre els capatassos i assimilats (contramestres, encarregats, etc.) i entre els sectors dirigents (empresaris amb assalariats, directius -- professionals lliberals). Hem exclòs del quadre la categoria --

"obrers agraris", per insuficient nombre de casos.

Tornarem més avall, a efectes interpretatius, sobre aquestes dades. Però cal des d'ara retenir que aquesta estructura socio-professional no té perquè considerar-se "natural". El PSUC combina una forta influència entre els treballadors industrials i, més en general, entre el conjunt dels assalariats, amb una presència important entre sectors de petita propietat i tècnics, de manera que si (com hem vist en el quadre núm. 10) el pes d'aquests en el total del vot comunista és escàs, és perquè el seu pes dins del conjunt de la població també ho és.

En altres paraules, la diferència entre els resultats electorals comunistes a Catalunya i a la resta d'Espanya no es deu només (ni essencialment) a les variacions en la importància quantitativa dels diferents grups socio-professionals, sinó a variacions territorials en la propensió de cada grup social a votar comunista. Si, en el conjunt d'Espanya, la proporció votant comunista dins de cada grup social fos igual a la que es dona a Catalunya, i tenint en compte les variacions en les corresponents estructures ocupacionals, els resultats electorals comunistes haguessin representat un 13% del cens en el conjunt d'Espanya, equivalent, aproximadament, al 17% dels vots el 1977 i al 19% el 1979.

e.- Classe obrera, influència sindical i vot comunista.

Convé aturar-se un moment en la relació existent entre treballadors industrials i vot comunista. La referència de classe/té una importància òbvia en els partits de tradició marxista/i, més específicament, comunista: la voluntat (utilitzada sovint com a auto-definició) de ser el "partit de la classe obrera" pot contrastar-se empíricament, sobre la base de les dades objectives referents a la base social d'aquests partits.

Ara bé, aquesta comprovació pot fer-se de dues maneres: bé mesurant quin pes tenen, dins la base del partit en qüestió, els sectors definits com "classe obrera" (és a dir, l'anàlisi de la composició d'un partit), bé mesurant quina influència té, en el conjunt d'aquests sectors socials, aquest partit (l'anàlisi denominada en penetració). Totes dues perspectives són rellevants, i es necessiten recíprocament: pot imaginar-se un -- partit completament minoritari que tingui una base obrera al - 100% (en el qual cas, semblaria raonable parlar de "partit --- obrer", però no de partit de la classe obrera) o, inversament, un partit que obtingui el consens d'una proporció molt substancial de la classe obrera, però que sigui una proporció idèntica a la que obté en les altres classes de la societat (en el qual/ semblaria difícil parlar de "partit de classe", sigui quina sigui aquesta). En definitiva, i deixant ara de banda el fet que en la tradició marxista la consideració de "partit de la classe obrera" té una significació gairebé només ideològica, a efectes analítics cal una combinació de les dues perspectives per a arribar a conceptualitzar la realitat.

Pel que fa al PSUC, ja hem vist algunes dades generals: en el

pla electoral, el PSUC és un partit predominantment obrer (anàlisi en composició) i té una influència important, però limitada, entre la classe obrera industrial (anàlisi en penetració). Hem estimat un i altre paràmetre en xifres de l'ordre de respectivament, el 60% i el 25 - 30%. (18)

¿Però aquesta afirmació no constitueix una evidència trivial?

No és descobrir la Mediterrània dir que la base d'un partit comunista esta composta; majoritàriament, per obrers industrials? Al nostre entendre, la resposta a aquesta objecció ha de ser negativa o, més ben dit, una negativa provisional, a l'espera del que diguin les dades. Sembla més productiva una actitud més empírica, és a dir, més crítica i més ingènua: mentre, en el nostre cas, no haguem pogut aproximar-nos a establir quines connexions hi ha entre una dada social estructural (el tant per cent d'assalariats d'indústria) i un comportament polític (el tant per cent de vots comunistes), tractar aquesta relació com una "evidència de sentit comú" no fa més que dificultar el coneixement d'aquelles connexions, d'aquella mediació.

Un bon exemple d'aquesta actitud "crítico-ingènua" (i, alhora, de la necessitat de lluitar contra l'evidència per fer créixer el coneixement) pot ser un clàssic treball de F. Parkin. (19) Parkin comença anotant que el fet que els obrers britànics votin majoritàriament pel "Labour Party" no té res de natural. Al contrari: per la harmonia existent entre les institucions establertes (culturals, religioses, polítiques, etc.) i el partit conservador, el vot "natural" és el conservador, no el laborista. El sistema central de valors vigent en una societat genera comportaments uniformes per a la majoria dels individus;

només barreres i proteccions socio-culturals (que aïllin la classe obrera, que "segreguin" un sistema alternatiu de valors) permeten als obrers un comportament "desviant": votar laborista. La connexió, per tant, entre classe obrera i vot laborista requereix "barreres" i "proteccions", que Parkin denomina "suports estructurals" i que sistematitza en tres categories: institucions (sindicats, cooperatives), sistemes normatius (consciència de classe, una certa cultura obrera) i unes condicions ambientals (grans concentracions obreres, barris, etc.). Si prescindim per un moment dels sistemes normatius (per raons exclusivament pràctiques, és a dir, per la seva difícil operacionalització), podem intentar examinar si els altres factors juguen algun paper en la relació entre classe obrera i vot comunista a Catalunya.

En prir lloc, pel que fa a les "condicions ambientals", ja S.M. Lipset (20) havia formulat una important observació: els partits comunistes minoritaris tenen una base molt poc obrera, mentre -- que els de dimensions mitjanes i grans tenen una proporció molt superior d'obrers industrials entre els seus membres i els seus votants. Lipset utilitza aquesta constatació com un indicador de la tendència obrera a expressar-se políticament a través d'opcions polítiques grans i simples; sense necessitat de recórrer/ a aquesta hipòtesi l'observació ens interessa en un doble sentit. Primerament, perquè, com ja hem vist, la situació relativa de PSUC i PCE sembla confirmar-la. A més, i en un sentit més -- proper al de l'afirmació de Parkin, s'ha trobat que aquesta observació pot agafar-se també en sentit contrari. Així, J.Klatzmann trobava (21) que, no solament el vot comunista estava lligat a les dimensions de la classe obrera en una determinada unitat territorial, sinó que, a més, la propensió dels obrers a vo

tar comunista és variable: més baixa en aquelles unitats territorials on la importància quantitativa de la classe obrera és més baixa, i més important allà on la classe obrera és el sector social predominant. Butler i Stokes han trobat una estructura similar pel que fa a les relacions entre classe obrera -- britànica i vot laborista (22).

Mentre Butler i Stokes es basen en dades procedents d'una enquesta per panel, Klatzmann estima la canviant propensió dels obrers a votar comunista en base a una anàlisi de regressió, prenent els paràmetres de la recta de regressió com a estimadors de la probabilitat individual de vot comunista entre el grup dels no-obrers. Sense entrar ara en el detall del raonament (especialment per la dubtosa validesa de considerar els sectors no obrers com un grup homogeni), senyalem només que, efectivament, Klatzmann troba que el pendent de la recta de regressió (que pot ser interpretat com una estimació de la probabilitat individual de vot comunista)/ creix conforme creix el tant per cent d'obrers industrials.

Una aplicació d'aquesta metodologia a la relació entre treballadors industrials i vot comunista a Catalunya condueix a resultats similars: quadre núm. 13.

El quadre núm. 13 presenta els resultats d'una anàlisi de regressió a nivell comarcal entre tant per cent d'obrers industrials i resultats electorals del PSUC. Aquesta anàlisi s'ha conduït separatament dins de quatre grups de comarques, definits per la proporció d'obrers industrials sobre el total de la població activa. (23)

Quadre núm. 13.- Estimació de la propensió obrera al vot al PSUC segons la importància del grup "treballadors industrials".

<u>% obrers sobre població activa</u>	<u>Mitjana vot PSUC</u>	<u>Pendent de la recta de regressió.</u>
Més del 50 % (n= 9)	10.3%	.51
Del 30 al 50 % (n= 7)	8.9%	.34
Del 20 al 30 % (n= 11)	6.7%	.29
Menys del 20 % (n= 11)	6.3	.24

Si prenem el pendent de la recta de regressió com una estimació de la probabilitat individual que un treballador industrial voti pel PSUC, aquestes dades confirmen de manera visible les hipòtesis avançades fins ara. Com es pot veure, aquesta probabilitat varia considerablement (i, el que potser és més significatiu, contínuament), passant del 24% en aquelles comarques on la classe obrera representa menys del 20% de la població activa al 51% en aquelles on aquesta classe representa la majoria dels actius. Aquesta probabilitat, doncs, varia paral·lelament al pes dels obrers industrials sobre el total d'assalariats, variant potser, fins i tot, del senzill al doble entre contextos on la classe --

obrera industrial té un pes mínim i contextos on la classe obrera és el grup predominant (Diguem entre parèntesis que aquests/ resultats sobreestimen els resultats electorals, ja que no hem/ fet esment de l'altre paràmetre de la recta de regressió, l'or/ dinada a l'origen; això no afecta les proporcions respectives/ dels valors trobats).

En altres paraules, la relació entre vot obrer i vot comunista no és linial; el resultat electoral comunista varia més en funció de la diferent propensió a votar pel PSUC que de la composició sòcio-professional de les diferents comarques; això explica, de fet, com la correlació linial entre tant per cent d'obriers - industrials i resultats electorals del PSUC és relativament baixa (a nivell comarcal, sobre els resultats de 1980, $r = .49$).

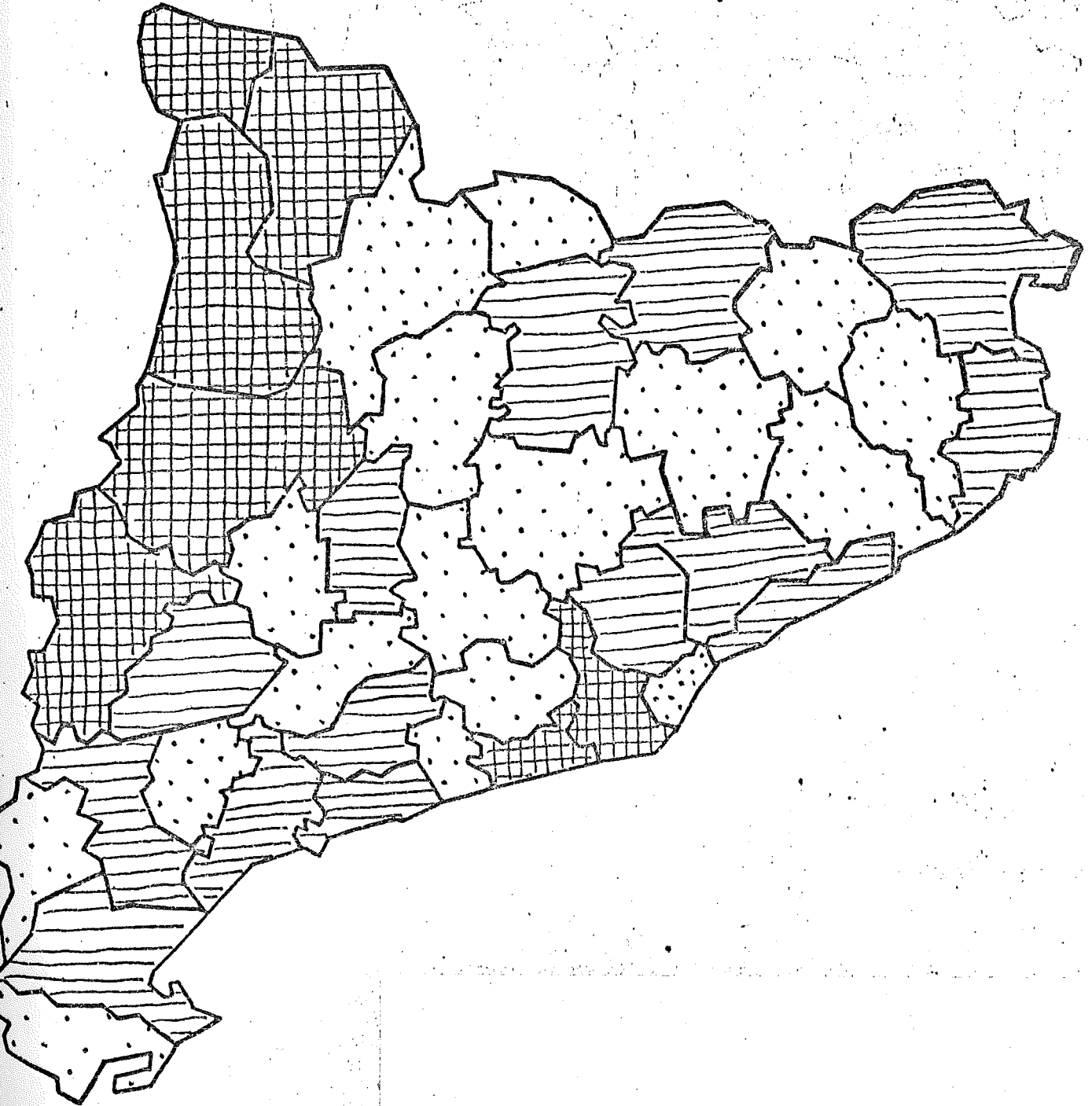
El segon tipus de suports estructurals mencionat per Parkin és l'existència d'institucions específicament obreres, com sindicats, cooperatives, etc. Si deixem de banda les cooperatives - (que no tenen en el nostre país la importància que han tingut/ a Gran Bretanya) i les institucions de tipus cultural i associatiu com les "Casas del Pueblo" o les Associacions de Veïns (que no constitueixen una xarxa eficaçment coordinada a nivell nacional), hem de concetrar-nos en la qüestió sindical.

El nostre país ofereix una imatge relativament paradoxal en -- aquest punt: hi ha d'una banda l'exacta simetria que es dona entre la divisió política de l'esquerra i la seva divisió sindical, amb forts lligams partit-sindicat tant en la família socialista com en la comunista. Però, en segon lloc, la relació de forces en el pla sindical és inversa a la que es dona en el pla polític, malgrat una recent tendència al reequilibri. Així, men

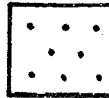
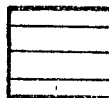
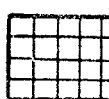
tre el PSOE és indiscutiblement el primer partit de l'esquerra, Comissions Obreres té una influència superior a la Unió General de Treballadors. Així, les eleccions sindicals del 1978 van situar CC.OO. com a primera força sindical, amb el 34.5% dels delegats, mentre UGT la seguia amb el 21.6%. (24). Aquest desequilibri s'aguditzava a Catalunya, on CC.OO. reunia el 42.% dels delegats (resultat només superat per l'obtingut al País Valencià, 42.5%), mentre UGT representava només el 17.1% dels elegits -- (superior només als resultats obtinguts per la UGT a Euskadi), el que feia que Catalunya fos l'àrea espanyola on l'avantatge/ de CC.OO. sobre UGT fos més important (25). Podem doncs preguntar-nos en quina mesura aquesta preponderància de CC.OO. està/ relacionada amb el millor resultat electoral comunista a Catalunya.

Intentarem mesurar aquesta relació sobre una base sòlida que - la xifra de delegats elegits. En efecte, per la no proporcionalitat en la relació vot-delegats en les eleccions sindicals, - especialment aguditzada pel sistema electoral vigent en les empreses de menys de 250 treballadors, la taxa de delegats constitueix un indicador imperfecte de la influència d'un sindicat. Hem preferit, doncs, basar-nos en les dades sobre afiliació -- d'assalariats als sindicats de CC.OO. L'any 1979, en el moment de la seva màxima afiliació, CC.OO. declarava tenir a Catalunya 216.662 afiliats, el que equival al 10.5% del total de la població assalariada, que es repartien en el territori de Catalunya/ tal com presenta el mapa núm. 1. (26).

Aquesta distribució, en ella mateixa (ja abans de posar-la en - relació amb els resultats electorals del PSUC), ja crida l'aten-

M A P A N º 1

Afiliació comarcal a CC.OO, 1979:

- Menys de 10 %
dels assalariats . . .
- 10 % a 20 %
dels assalariats . . .
- Més del 20 %
dels assalariats . . .

Mitjana de Catalunya: 10.4 %